

Fiatal kutatók támogatása, brain gain

Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal

Boda Miklós, NKTH elnök
Magyar Fiatal Tudósok Társaságának 4. Országos Találkozója
2006. szeptember 2.

Mi az innováció definíciója ?

Az innováció ellentéte = imitáció !

What is good for science?

What is science good for?

„Federal investment in cutting-edge basic research whose quality is bolstered by merit review **and that focuses on fundamental discoveries to produce valuable and marketable technologies, processes and techniques.**

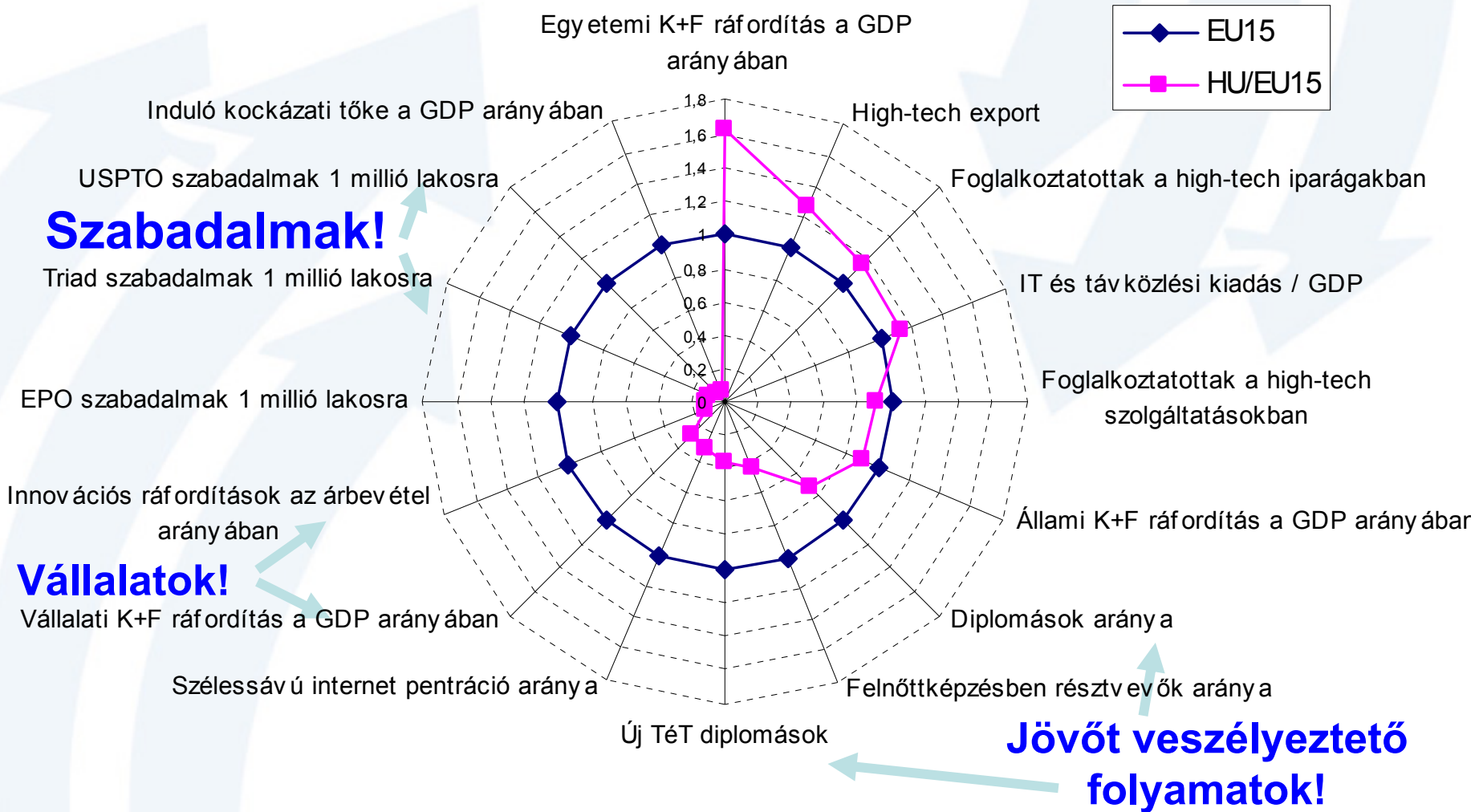
Lehman Miklós: „A személyes tudás átadása. A tudásanyag puszta elsajátítása nem elég a jövőbeli sikeres cselekvéshez: ehhez arra is szükség van, hogy megtanuljunk kezelni a megszerzett tudást. Ez a folyamat pedig egészen a tudományos élet szintjéig terjed; hiszen a tudomány, a kutatás szabályairól éppúgy nem lehet explicit leírást adni, mint a kerékpározásról.”

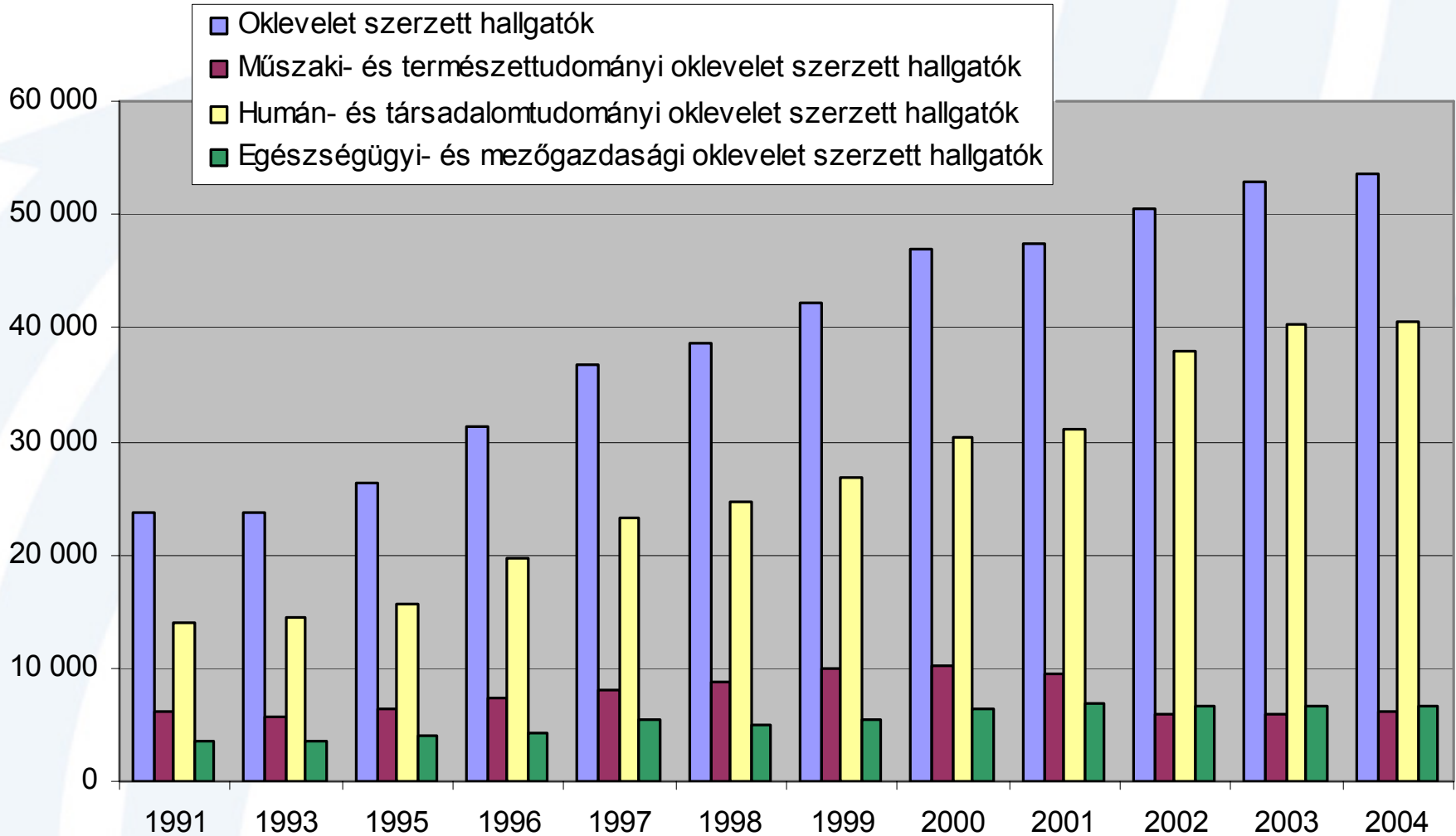
Polányi Mihály szavait idézve lezárásul:

„A kutatás szabályai igazából nem kodifikálhatók. Akárcsak a többi magasabb művészet szabályait, ezeket is egyedül a gyakorlat testesíti meg.” (Polányi, 1997a, 35.)

„**szembekerülök a legendával**, mely szerint a Tudomány józan és szikár, a Tudósok pedig higgadtabbak és szenvedélyektől mentesebbek másoknál (aminek folytán a világ dolgainak irányításában vezető szerepet kellene játszaniuk), és képesek maguknak és kortársaiknak megfelelően racionális meggondolásokat nyújtani a más eredetű etikai ítéletek helyett.”

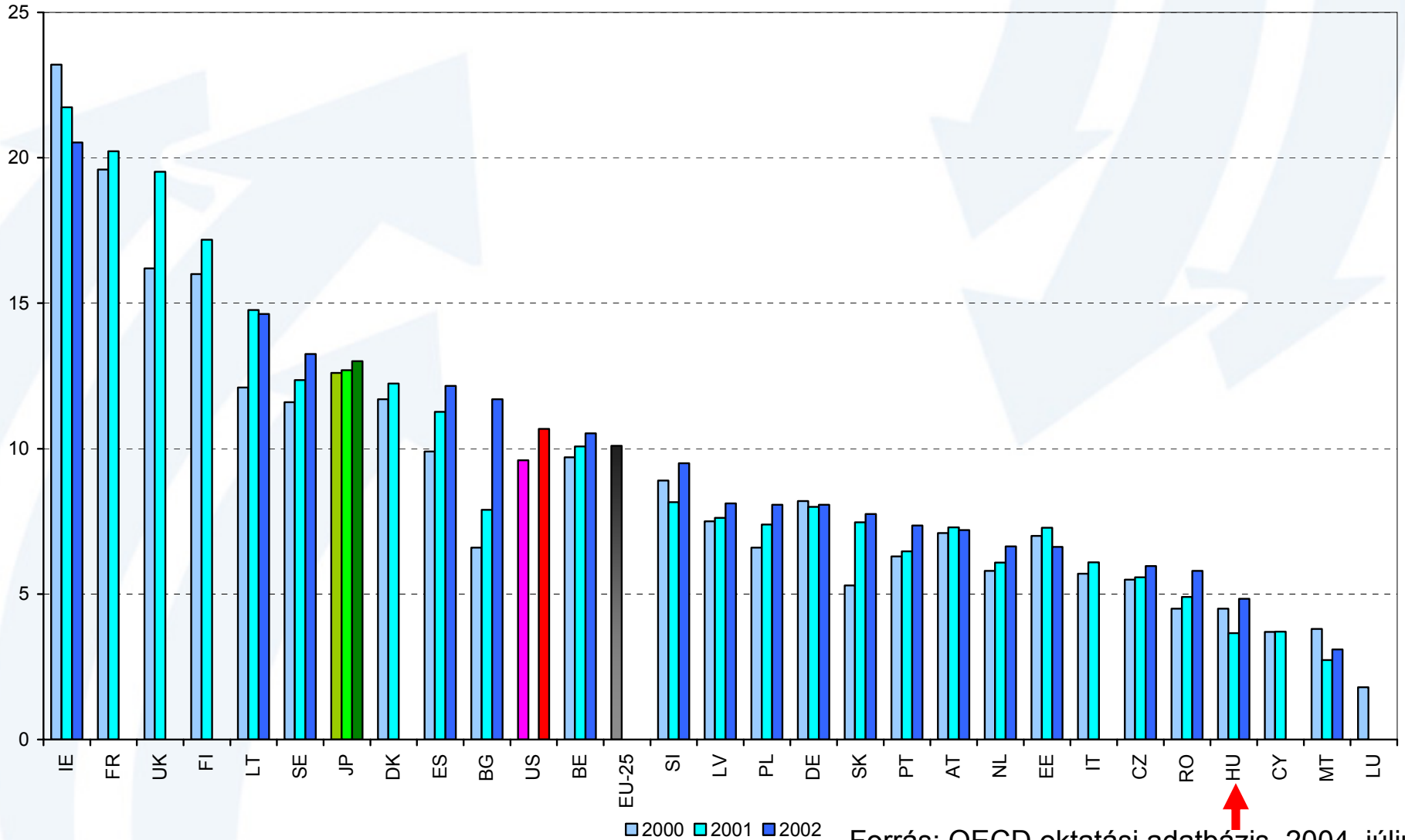
Forrás: Arthur Koestler: Alvajárók

Graduates in science and technology per 1000 population, aged 20 to 29, (2000-2002)

Forrás: OECD oktatási adatbázis, 2004. július

- Nem alakultak ki kritikus tömegű kutatási csoportok,
- A fiatal kutatókat mi magunk küldjük ki külföldre, nem tudunk számukra megfelelő munkahelyet biztosítani.

– Általánosságban már sok szó esett a magyar tudományos élet egyik legfenyegetőbb veszélyéről, arról, hogy egyre nehezebben tudjuk itthon tartani tehetségeinket. Azt hiszem, a professzor úr személyesen is találkozhatott ezzel a problémával pályája során. Bizonyára ismert olyan tudóskollégákat, akiknek távozását fájó veszteségként élte meg.

– Sajnos sok tehetséges embert tudnék megemlíteni. Például Somogyi Péter professzort, aki Oxfordban egy kutatóintézet igazgatója lett. Vagy Buzsáki György professzort, aki jelenleg az amerikai Newarkban dolgozik. Vagy Illés Péter professzort, aki Németországban lett tanszékvezető egyetemi tanár.

– Mindhármukat személyesen ismerte?

– Igen, s még ma is figyelemmel kísérem a sorsukat. S azt kell mondanom, hogy nem igazán tette őket boldoggá a külföldi karrier. Nem adták fel magyar identitásukat, s még ma is itthon éreznék jól magukat. De pár év elteltével már nem lehet kitörni a kint felépített tudományos és személyes kapcsolatrendszeréből. S itt a személyes viszonyoknak is döntő jelentőségük van: például ha a gyerekek kint kezdenek iskolába járni, nehéz kiszakítani őket saját közösségeikből. S egy felelősen gondolkodó családfő azt a döntést sem szívesen vállalná magára, hogy családtagjait – minden jó szándéka ellenére is – jóval szegényesebb életviszonyok közé vezesse vissza. Megértem és velük együtt néha át is éreztem ezeket a dilemmákat, de ma is csak annyit tudok róluk mondani, hogy a hazai tudományos élet nagyon sokat veszített velük.

– És egy-egy híres hazatérőre vissza tudna emlékezni?

– Az az igazság, hogy ilyen nem jut az eszembe...

Vizi E. Szilveszter: A tudás hídjai (Kossuth Kiadó, 2005)

- *„És egy-egy híres hazatérőre vissza tudna emlékezni?”*
- *Az az igazság, hogy ilyen nem jut eszembe...”*

A mostani feltételek mellett, a K+F források növelésével sem lehet ugrásszerű fejlődést elérni!

Másképp kell csinálni!

- teljesítmény -
- hasznosíthatóság -
- csapatmunka -

TUDÁS, ALKOTÁS, ÉRTÉK

**A Magyar Köztársaság Kormányának
kutatás-fejlesztési és innovációs
középtávú stratégiája
a gazdasági versenyképesség ösztönzésére
(2007-2013)**

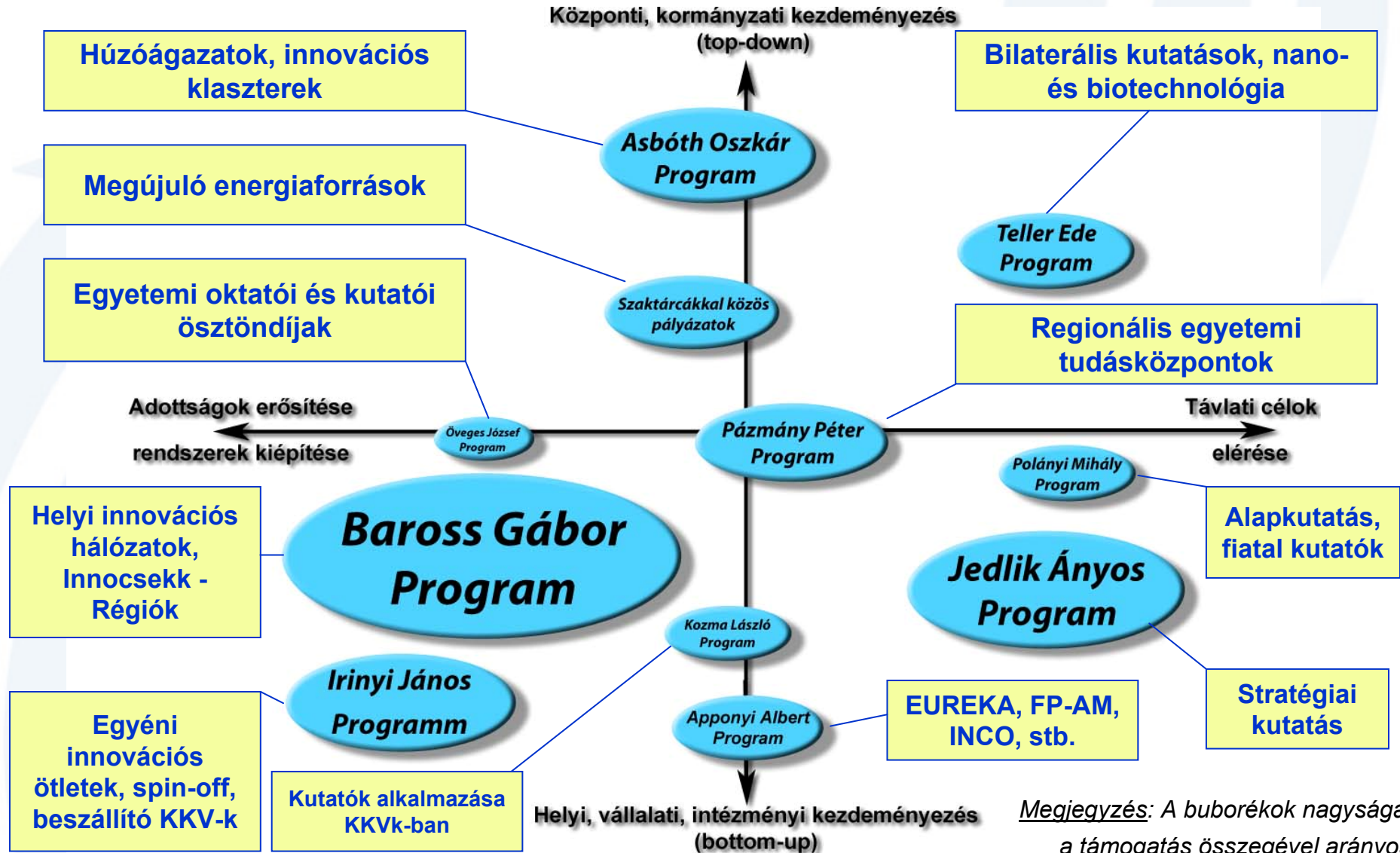
- Magyarország egyike a világ fejlettebb országainak;
- Vállalkozásbarát környezet, fejlett humán és fizikai infrastruktúra;
- A K+F források megtöbbszöröződtek;
- Világszínvonalú kutatóegyetemek, innovációs központok;
- Versenyképes és kreatív magyar munkaerő;
- Magyar Nobel-díj.

2013-ra a vállalati és az állami K+F
ráfordítások aránya legyen 2:1,
az állami K+F ráfordítás szinten
tartása mellett.

állami: GDP 0,7%-a, vállalati: GDP 1,4%-a

*(Az EU-s források hatékony felhasználásával
a GDP 2,5%-a is lehet a K+F ráfordítás!)*

Megjegyzés: A buborékok nagysága a támogatás összegével arányos

- **Polányi Mihály Program:** neves külföldi ösztöndíjat elnyert tehetséges fiatal kutatók és csoportjaik alapkutatási tevékenységének folytatása Magyarországon.

beadási határidő: 2006. október 2.

- **Öveges József Program:** fiatal tehetséges hazai kutatók külföldi kutatómunkájának támogatása kiemelt célterületeken.

- **Kozma László Program:** fiatal kutatók interszektorális mobilitása, gyakorlati tapasztalat szerzése a vállalkozói szektorban, ezzel a KKV-k K+F tevékenységének erősítése.

beadási határidő: 2006. szeptember 28.

- **Irinyi János Program:**
- Egyéni innovatív ötletek megvalósítását és technológiai inkubátorok kialakítását támogatja.

- **Jedlik Ányos Program:**
- A kutatás-fejlesztés területén jelentős tudományos és gazdasági áttörést ígérő, hosszú távú stratégiai kutatásokat támogat.

beadási határidő: 2006. szeptember 15.

- 2005. évi **Jedlik Ányos Program** keretében **24** külföldön élő magyar kutató települ vissza Magyarországra.
- 2005. évi **Asbóth Oszkár Program** keretében **5** külföldön élő magyar kutató települ vissza Magyarországra.

Meg kell változtatni a meglévő tekintélyelvű és merev vezetői struktúrákat.

A „challenger”-eket kell támogatni a „powerhouse”-okkal szemben.

„A JÖVŐT NEM LEHET ELŐRE
MEGJÓSOJNI, DE A JÖVŐNKET FEL
LEHET TALÁLNI”

(Gábor Dénes)

„A JÖVŐT A FIATALOKNAK KELL
FELTALÁLNI”

Köszönöm a figyelmet!

Boda Miklós

miklos.boda@nkth.gov.hu